

Agendapunt: AB agendapunt 6
Betreft: Oplegvel uittreding rijk
Auteurs: Chantal Keijsper / Luuk Boessenkool
Dd: 31 mei 2023

In de bestuursvergaderingen van 13 maart 2023 is afgesproken:

De directeur krijgt opdracht om een externe onafhankelijke procesbegeleider op korte termijn aan te stellen hangende onder de directie met een heldere opdrachtformulering (multi perspectief en objectief) van de vraag en profielschets die in het DB wordt afgestemd. Eenvoudig, risicoacceptabel en de consequenties goed in beeld brengend. Daarnaast zal de opdracht en de kandidaat worden vastgesteld door het Dagelijks Bestuur.

De procesbegeleider en de ambtelijke groep (HUA, Gemeente en Provincie) zijn rapporterend en adviserend naar het DB bestuur voor de voortgang.

Wetende dat Berenschot onderzoek doet, en dat beide gedeputeerden in de periode naar besluitvorming nog deel uitmaken van het bestuur.

Stand van zaken en binnengekomen stukken

Procesbegeleider

De directie heeft drie bureaus benaderd waarvan twee bureaus hebben afgezien vanwege de krappe planning. Met een bureau (PBLQ) heeft een gesprek met het DB plaatsgevonden op 11 april jl. Het DB heeft besloten om de opdracht niet aan PBLQ te gunnen en zelf op zoek te gaan naar een procesbegeleider.

Opstellen spoorboekje tot principebesluit toekomst GR HUA

In de vergadering van 12 juni zal de voorzitter mondeling een voorstel hiervoor doen.

Correspondentie met OCW

Op 12 april jl. heeft staatssecretaris Uslu een schriftelijke reactie gestuurd naar College GS Provincie Utrecht en Collectie B&W gemeente Utrecht op hun brief d.d. 14 februari jl. In de brief herhaalt de staatssecretaris de blijvende betrokkenheid van het rijk bij de RHC's na uittreden van het rijk. In de brief wordt tevens aangegeven dat er in goed overleg met de RHC's wordt gewerkt aan het vastleggen van bestuurlijke afspraken middels een convenant en wordt bevestigd dat de afspraken over de uittreding op grond van de WGR via de besturen van de RHC's lopen.

Vervolgonderzoek Berenschot in opdracht van gemeente en provincie

PU en GU hebben Berenschot opdracht gegeven om voor de achterblijvende partners (gemeente Utrecht en provincie Utrecht) de rol, rechtspositie, risico's en handelingsruimte als bestuurders (politieke ambtsdragers) in kaart te brengen. Het vervolgrapport bestaat uit twee delen: het risicomanagement van HUA (deel 1. Het stuk is niet ontvangen, wordt zo mogelijk nagestuurd) en de 'Sturingsruimte bij toepassing van de delegatie-uitzondering in het aanbestedingsrecht (deel 2). Het rapport is voorzien van een reactie door Straatman Koster advocaten (zie bijlage). De directie HUA heeft kennisgenomen van het rapport en de reactie van Straatman Koster en heeft een korte reactie bijgevoegd.

Nieuwe Archiefwet

De nieuwe planning van de invoering van de nieuwe archiefwet is 1 juli 2024. De voorgenomen uittreding vindt plaats op 1 januari 2025.)

De vaste Kamercommissie voor OCW wacht op dit moment op de Nota n.a.v. verslag (beantwoording van vragen vanuit de vaste commissie voor OCW) en de Nota van wijziging inzake de archiefwet 2021. De beide nota's worden voor het zomerreces verwacht. De verwachting voor de consultatieversies van Archiefbesluit en Archiefregeling (onder de Archiefwet 2021) is augustus 2023. Hierop zal een uitvoeringstoets worden uitgevoerd.

Modelregeling voor aanpassing gemeenschappelijke regelingen RHC's met toelichting

Jurist Anouk Hofman van Boels Zanders Advocaten heeft voor de RHC's een modelregeling opgesteld voor aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen. De modelregeling gaat vergezeld van een toelichtende memo bij de voorgestelde wijzigingen.

Achtergrond: De gemeenschappelijke regelingen van de Regionale Historische Centra staan voor een viertal veranderingen die leiden tot een aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regelingen. De veranderingen betreffen:

- 1) De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap treedt per 1 januari 2025 uit de RHC's;
- 2) De wetwijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 juli jl. in werking is getreden leidt ertoe dat de regelingen van de RHC's op een groot aantal punten moeten worden aangepast met als doel om de vertegenwoordigende organen (hierna gezamenlijk: de raden) beter in positie te brengen;
- 3) De wetwijziging van de Archiefwet, en;
- 4) De per 1 juli 2021 in werking getreden Wet Elektronische Publicaties leidt ertoe dat de bekendmakingsregeling in de gemeenschappelijke regelingen moet worden gewijzigd.

Aan de hand van deze modelregeling kunnen alle RHC's de vereiste wijzigingen aan hun eigen regeling gaan doorvoeren. Mocht de tekst van een RHC op een punt afwijken dat geen onderdeel is van dit wijzigingstraject, dan kan de afwijkende tekst uiteraard gehandhaafd blijven. Denk daarbij aan terminologie als "college B&W" / "college" etc. of verwijzingen naar (cultuur)beleid. Een verplichting tot harmonisatie bestaat daar niet.

Modelregeling in relatie tot rapportage Berenschot

Op verzoek van de directie HUA heeft jurist Anouk Hofman van Boels Zanders Advocaten een memo opgesteld waarin wordt gekeken hoe in de modelregeling rekening wordt gehouden met de gesignaleerde aandachtspunten en risico's uit de rapportages van Berenschot. De memo van Boels Zanders Advocaten is bijgevoegd.

Definitief concept bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie OCW en de RHC's

In overleg met de RHC's (via de voorbereidingsgroep bestaande uit een afvaardiging van besturen en directies) is een bestuursconvenant opgesteld. Het hoofddoel is het vastleggen van de duurzame samenwerking in de RHC's tussen de staatssecretaris van OCW en de besturen van de RHC's. Dit houdt in dat deze samenwerking ook wordt nagestreefd voor de periode na het moment van uittreden door de staatssecretaris van OCW uit de gemeenschappelijke regelingen. Vanaf dat moment maakt OCW geen deel meer uit van de besturen van de RHC's. In het convenant gaat het in feite om een herbevestiging van het vertrouwen dat OCW ondanks het uittreden niet de handen van de RHC's aftrekt.

Proces: het concept-convenant is door de voorbereidingsgroep voorgelegd aan de RHC's met de vraag om een reactie uiterlijk 20 mei. Op 24 mei heeft de voorbereidingsgroep de reacties

besproken. Op basis daarvan heeft OCW een nieuwe versie met een aantal aanpassingen gestuurd. Vanuit Utrecht is op verzoek van de voorzitter extra tijd gevraagd vanwege het interne proces rondom de uittreding. Het convenant is om die reden nog niet ambtelijk en bestuurlijk gedeeld.

SPUK

Voorstel van de nieuwe archiefwet met memorie van toelichting: Artikel 3.2 “Specifieke uitkering.” stelt: *“1. Voor de uitoefening van de overgedragen taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 3.1, eerste en tweede lid, verstrekt Onze Minister een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 15a van de Financiële-verhoudingswet aan het desbetreffende openbaar lichaam of de desbetreffende bedrijfsvoeringsorganisatie, provincie of gemeente.”*

Met deze SPUK wordt de financiering geregeld die in de huidige situatie beschikbaar gesteld wordt als bijdrage door het Rijk als deelnemer aan de huidige GR. Vanuit het delegatieoverleg van bestuurders en directeuren met OCW is een werkgroep opgericht die tot taak heeft de SPUK vorm te geven. Vanuit HUA neemt de adjunct-directeur dhr. Boessenkool deel aan dit overleg met OCW en BZK. Het concept dat hiervoor in voorbereiding is, voldoet aan de eisen van de RHC's voor een gelijkwaardige financiering en eenvoudige verantwoording conform de huidige lumpsum financiering.

Tot slot

In de vorige bestuursvergaderingen van november 2022 en maart 2023 zijn door de directie, het MT en de OR memo's ingediend met een advies aan het bestuur over de toekomstscenario's voor HUA. De recente voortgang en de nieuwe stukken geven ons het vertrouwen dat de voorkeur voor scenario 1 (voortzetting van de gemeenschappelijke regeling) realiseerbaar is. De modelregeling en de memo van Boels Zanders Advocaten bieden hiervoor een goede basis.

Bijlagen:

Bijlage 6.0 AP 6.0 Definitieve opdrachtformulering voor een procesbegeleider t.b.v. besluitvorming door het Algemeen Bestuur Het Utrechts Archief over een toekomstscenario voor HUA na uittreding Rijk. (al per email verzonden 4 april 2023)

Bijlage 6.2. AP 6.2 Modelregeling Gemeenschappelijke Regeling (al per mail verzonden 25 april 2023)
Bijlage 6.2.a AP 6.2 Memo Boels Zanders – Modelregeling in relatie tot rapportage Berenschot

Bijlage 6.3 AP 6.3 Mail van Paul Breevaart van OCW

Bijlage 6.3.a AP 6.3 Nieuwe versie > Definitief Concept bestuursconvenant (met toelichting) duurzame samenwerking Ministerie van OCW en RHC's.

Bijlage 6.3.b AP 6.3 Bestuursconvenant met de wijziging

Bijlage 6.3 c. AP 6.3 Nota ter toelichting

Bijlage 6.3 d AP 6.3 Nota terugkoppeling

Bijlage 6.4.a AP 6.4 Rapport Berenschot: Sturingsruimte bij toepassing van de delegatie-uitzondering in het aanbestedingsrecht (19 mei 2023) > deel 1 is niet ontvangen, wordt zo mogelijk nagestuurd.

Bijlage 6.4.b AP 6.4 Bijlage matrix sturingsmogelijkheden (versie 19 mei 2023)

Bijlage 6.4.c AP 6.4 Straatman Koster Advocaten - Reactie aanvullende rapportage Berenschot inzake HUA

Bijlage 6.4.d AP 6.4 Reactie directie HUA op rapport Berenschot en reactie Straatman Koster Advocaten